

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Ann-Louise Jonsson

DOM
 2018-04-23
 Meddelad i Falun

Mål nr
 1198-18

SÖKANDE

Maskintjänst i Trollhättan AB, 556811-4978
 Gärdhems-Artorp 15
 461 92 Trollhättan

MOTPART

Trollhättans kommun, 212000-1546
 461 83 Trollhättan

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2018-05-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	AL181

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ogiltigförklarar Trollhättans kommuns beslut att avbryta upphandlingen.

Dok.Id 219291

Postadress
 Box 45
 S-791 21 Falun

Besöksadress
 Kullen 4

Telefon
 023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
 023-383 00 80

Expeditionstid
 måndag–fredag
 08:00–12:00
 13:00–16:00

YRKANDE M.M.

Trollhättans kommun (kommunen) upphandlar ”Maskin- och Fordonstjänster 2018” (diariernr 2017/688) genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Kommunen fattade tilldelningsbeslut den 2 mars 2018, varvid ett flertal leverantörer antogs på olika positioner, däribland Maskintjänst i Trollhättan AB. Kommunen har härefter, den 9 mars 2018, beslutat att avbryta upphandlingen med angivande av följande skäl. Efter dialog med flertalet anbudsgivare har det kommit kommunen tillkänna att eventuella brister/otydligheter i förfrågningsunderlaget kan ha kommit att påverka transparens- och likabehandlingsprincipen avseende utvärderingen av de inkomna anbuden. Det skulle stå i strid med LOU att fullfölja upphandlingen och teckna avtal med vetskapen om eventuella brister i förfrågningsunderlaget.

Maskintjänst i Trollhättan AB (Maskintjänst) ansöker om överprövning av avbrytandebeslutet och yrkar att beslutet upphävs. Maskintjänst anför bl.a. följande till stöd för sin talan. De förklaringar som kommunen lämnat gällande vilka otydligheter som konstaterats visar inte att det finns sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Kommunen har uppgett att några leverantörer inte fyllt i obligatoriska skakravsceller i anbudsformuläret då de trodde att deras objektsbeskrivning räckte. När man fyller i formuläret i databasen så ”larmar” systemet om inte alla fält skulle vara ifyllda. I förfrågningsunderlaget (punkten 3 Kravspecifikation) syns tydligt att man ska fylla i dessa uppgifter i anbudsformuläret och hur man ska fylla i. Även i punkten 4.3 Prismatris i förfrågningsunderlaget anges att prismatrisen ska fyllas i och bifogas anbudet. Prismatrisen är inte tydlig. Förklaringen till prismatrisens samtliga rutor står i förfrågningsunderlaget och kan inte misstolkas. Syftet med alla rutor och vad det innebär att svara ”J” eller ”N” kan inne heller misstolkas. Förfrågningsunderlaget och prismatrisen är inte oklara och kan inte tolkas på annat sätt än vad som framgår under avsnitt 3 och 4 i

förfrågningsunderlaget. Den omständigheten att någon eller några anbudsgivare slarvat med att fylla i anbudsförslaget utgör inte sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Kommunen har uppgett att flera leverantörer framfört att de saknar objektsbeskrivning på sina konkurrenters maskiner/fordon, att de inte kan se om konkurrenterna uppfyller ställda krav i upphandlingen och att anbudsutvärderingen därför kan ha blivit godtycklig. I upphandlingen är det emellertid ett krav att anbudsgivare ska redovisa vilka maskiner/fordon och vilka miljöegenskaper de erbjuder och som ska tillhandahållas när uppdraget ska utföras. Det är inget krav att ha maskin eller fordon redan när anbudet lämnas. Det är heller inget krav i upphandlingen att bifoga underlag/objektsbeskrivningar på redan befintliga fordon. Det har tydligt framgått vilka uppgifter som ska bifogas/redovisas, alla har haft samma uppgifter och samma möjlighet. En leverantör ska kunna förlita sig på att upphandlaren utformat upphandlingen omsorgsfullt och att de anvisningar som finns gäller så att myndigheten inte ändra sig och beaktar nya saker för att avbryta upphandlingen. De anbudsgivare vars felaktiga synpunkter har beaktats, vilka rätteligen ska uteslutas p.g.a. brister i anbudet, gynnas felaktigt av avbrytandet på bekostnad av de anbudsgivare som gjort rätt och följt anvisningarna och vinnlagt sig om att lämna korrekta anbud.

Kommunen anser att ansökan ska lämnas utan bifall och framför bl.a. följande. Förfrågningsunderlaget har i vissa delar, bl.a. prismatrisen, varit utformat på ett sådant sätt att det funnits utrymme för olika tolkningar. Som exempel kan nämnas att vissa leverantörer i prismatrisen utförligt angett vad de erbjuder för maskin/fordon och anser att kommunen tydligt borde ha sett uppfyllandet av kraven. Andra leverantörer har endast fyllt i "kravrutin", vilket har ifrågasatts av andra leverantörer som menar att detta inte är förenligt med transparens- och likabehandlingsprincipen då de inte kan avgöra om kravet verkligen uppfylls eller inte. Kommunen har gjort bedömningen att det inte varit helt uppenbart för anbudsgivarna vad de olika cellerna i

prismatrisen stod för och vikten av deras ifyllnad. Tolkningsmöjligheterna har medfört att anbudet har lämnats utifrån olika utgångspunkter och att anbudet då inte har bedömts utifrån samma förutsättningar. Olikheterna har inneburit att kommunen inte har kunnat säkerställa att kraven uppfattats på samma sätt av anbudsgivarna, vilket har kunnat leda till ett godtyckligt omdöme vid utvärderingen på ett sätt som strider mot LOU.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av EU-domstolens praxis framgår att en upphandlande myndighet inte har någon skyldighet att fullfölja en påbörjad upphandling (mål C-92/00 HI punkterna 40 och 41). Rätten att avbryta en upphandling begränsas inte till undantagsfall eller när det föreligger allvarliga omständigheter (mål C-27/98 Fracasso och Leitschutz, punkterna 23 och 25). EU-domstolen har uttalat att sakliga skäl kan bestå i att den upphandlande myndigheten på grund av fel som den själv begått inte har möjlighet att välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet (mål C-244/02 Kauppatalo Hansel). Ett beslut att avbryta en upphandling måste dock vila på sakligt godtagbara skäl, det får inte vara godtyckligt och det måste följa de grundläggande bestämmelserna i fördraget (Högsta förvaltningsdomstolens dom RÅ 2009 ref. 43). Det ankommer på den upphandlande myndigheten att visa att det förelegat sakligt godtagbara skäl för avbrytandet.

Kommunen har i förevarande fall hänvisat till att bl.a. prismatrisens utformning öppnat upp för olika tolkningar gällande vilka uppgifter som anbudsgivare haft att ange, och menar att de olika tolkningsmöjligheterna medfört att anbudet kommit att lämnas utifrån olika utgångspunkter, vilket i sin tur lett till att anbudet inte bedömts utifrån samma förutsättningar. Kommunen menar att olikheterna har inneburit att kommunen inte kunnat säkerställa att kraven uppfattats på samma sätt av anbudsgivarna och att detta skulle kunna lett till en godtycklig utvärdering.

I förfrågningsunderlaget (3 Kravspecifikation) anges bl.a. följande:

3.2 Miljökrav på fordon och maskiner

Lastbilar ska uppfylla kraven minst enligt Euro 4.
Lastbilar som uppfyller krav för Euro 5 och 6 kommer att utvärderas (se utvärdering).

Maskiner ska uppfylla kraven enligt minst steg II.
Maskiner som uppfyller krav för steg IIIB och IV kommer att utvärderas (se utvärdering).

Väghyvel och schaktmaskin ska uppfylla kraven enligt minst steg 1
Kommer inte att utvärderas utan antas per lägst pris vid kravuppfyllelse.

Undantag kan göras under kortare tid när ordinarie fordon repareras, servas eller dylikt, eller för specialfordon. Beställaren ska godkänna eventuella undantag.

I förfrågningsunderlaget (4 Anbudsutvärdering) föreskrivs bl.a. följande.

4. Anbudsutvärdering

4.1 Prövning av anbud

Anbuden prövas mot ställda ska-krav i förfrågningsunderlaget. Anbud som godkänns vid prövningen går vidare till utvärdering enligt punkt: Utvärdering av anbud.

4.2 Utvärdering av anbud

Det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt på grund bästa förhållande mellan pris och kvalitet (miljö) kommer att antas.

Pris (90%)-reduceringsvärde(5-10%) = anbudssumma

Utvärderingskriterier

Maskiner: steg IIIB ger ett reduceringsvärde motsvarande 5% av uppskattat timpris och steg IV ger ett reduceringsavdrag på 10%

Fordon/lastbilar: Euro 5 ger ett reduceringsvärde motsvarande 5% av uppskattat timpris och Euro 6 ger ett reduceringsavdrag på 10%

Väghyveler och schaktmaskiner undantag från utvärdering då marknaden är mycket begränsad. Dvs anbud med lägst pris antas.

4.3 Prismatris

ⓘ
Bilagans Prismatris utgör utvärderingsunderlag som ska fyllas i och bifogas anbudet.

Anbudsgivaren ska fylla i de gula cellerna på de positioner som man avser att offerera.
De röda cellerna ska också fyllas i för att påvisa om offererad maskin/fordon uppfyller ställt skakkrav gällande lägst miljökrav för aktuell position.

Observera att prislistan ska bifogas som redigerbar excelfil och inte som scannad kopia.

Förvaltningsrätten, som tagit del av prismatrisen, konstaterar att rubrikerna Beskrivning offererad maskin/fordon, Pris/timma, Steg IIIB (J/N), Steg IV (J/N), Euro 5 (J/N) och Euro 6 (J/N) utgör gulmarkerade celler och att rubriken Uppfyller Skakrav (J/N) utgör röd cell, vilka samtliga ska fyllas i av anbudsgivaren enligt vad som anges i punkten 4.3. Förvaltningsrätten gör bedömningen att såväl instruktionerna i förfrågningsunderlaget som prismatrisen i sig är tillräckligt tydligt utformade för att en normalt omsorgsfull leverantör ska kunna förstå hur matrisen ska fyllas i och vilka uppgifter som är obligatoriska att lämna. Förvaltningsrätten finner inte att kommunen genom den argumentation som förts i målet kan anses ha visat att det har funnits sakligt godtagbara skäl att avbryta upphandlingen på grund av otydligheter eller ett bristande förfrågningsunderlag. Avbrytande-beslutet ska därför förklaras ogiltigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Lennart Andersson
rådman

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.